

2012. DECEMBER

ÚTMUTATÓ AZ ILLETÉKES HATÓSÁGOK RÉSZÉRE AZ ALÁBBI UNIÓS JOGSZABÁLYOK BETARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSÉHEZ:

Az Európai Parlament és a Tanács 2011. október 25-i 1169/2011/EU rendelete a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről, és a Tanács 1990. szeptember 24-i 90/496/EGK irányelve az élelmiszerek tápértékjelöléséről, és az Európai Parlament és a Tanács 2002/46/EK irányelve (2002. június 10.) az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről

az élelmiszerek jelölésén feltüntetett tápérték tőrés határának megállapításához

FONTOS FELELŐSSÉGI NYILATKOZAT

„Ennek az útmutatónak nincs hivatalos jogi státusza és vita esetén végső soron az Európai Unió Bíróságának feladata a jogértelmezés”

Megjegyzés

Az útmutató egy folyamatosan változó dokumentum és frissítésre kerül az illetékes hatóságok tapasztalatai vagy a kapott információk figyelembevételével

1. BEVEZETŐ

A tápértékjelöléssel kapcsolatos tűréshatárok fontosak, mivel a természetes ingadozások, valamint az előállításból és tárolásból eredő ingadozások miatt nem lehetséges az, hogy az élelmiszerek mindig pontosan a címkén feltüntetett tápanyag-mennyiségeket tartalmazzák. Az élelmiszerek tápanyagtartalma azonban nem térhet el olyan jelentős mértékben a címkén feltüntetett értékektől, hogy az ilyen eltérések a fogyasztókat megtévevesszék.

Ezt a dokumentumot a Bizottság és a tagállamok képviselői közötti kölcsönös megállapodás alapján állítottuk össze. A dokumentumban szereplő iránymutatások nem tekintendők a jogszabály értelmezésének, mivel az az igazságügyi hatóságok, azaz a nemzeti bíróságok és az Európai Unió Bíróságának kizárólagos hatásköre.

Emlékeztetjük a tagállamokat arra, hogy az útmutatóval kapcsolatos megállapodás kialakítását követően a megadott tűréshatárok figyelembevételével végzett, valamennyi, a vonatkozó jelölési követelményeknek való megfelelésre vonatkozó ellenőrzést szerepeltetni kell a Többéves nemzeti ellenőrzési tervekben. Ezt a kötelezettséget a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló 882/2004/EK rendelet¹ 41. cikke (a továbbiakban: 882/2004/EK rendelet) írja elő.

A 882/2004/EK rendelet 44. cikke alapján a tagállamoknak évente jelentést kell készíteniük a Bizottság részére az ellenőrzések eredményeiről. Ez utóbbi vonatkozásában kérjük a tagállamokat, hogy tájékoztassák a Bizottságot az elvégzett vizsgálatok számáról, a vizsgált élelmiszerkategóriákról, a vizsgálatok eredményeiről az ellenőrzött értékekhez képest, valamint a meghozott döntésekről, pl. azokról az intézkedésekről, amelyeket akkor fogantatosítottak, amikor a mért érték kívül esett a feltüntetett érték tűréshatárán. A Bizottság és a tagállamok az összegyűjtött tapasztalatok alapján megvitathatják és dönthetnek az útmutató jövőbeli módosításáról. Az érdekeltekkel ennek megfelelően konzultációt folytatnak.

A Bizottság azt javasolja, hogy a hatósági ellenőrzések tervezése során a tűréshatásokkal kapcsolatos jelen uniós útmutató alapján a gyakorlatban megvalósítható és arányos intézkedést alkalmaznak. Ezért elfogadható egy bizonyos átmeneti időszak alkalmazása is, amelynek legkésőbb 2014. december 13-án le kell zárulnia. A gazdasági szereplőket ennek megfelelően kell tájékoztatni. Azoknak a tagállamoknak, amelyek az útmutató közzététele előtt már rendelkeztek tűréshatárokról vonatkozó nemzeti előírásokkal, javasolt, hogy biztosítsanak átmeneti időt azon termékek ellenőrzésére, amelyeket az átmeneti idő előtt és alatt láttak el jelöléssel.

1.1 Az útmutató hatálya

A dokumentum (a továbbiakban: „útmutató”) célja, hogy iránymutatást adjon a tagállamok ellenőrző hatósági és élelmiszer-vállalkozásai számára a tápértékjelölés során alkalmazandó tűréshatárokról. A tűréshatárok a címkén feltüntetett tápérték és a hatósági ellenőrzések során mért értékek közötti elfogadható különbséget jelentik.

A „tűréshatár” fogalmát a „tápanyag-összetétellel kapcsolatos tájékoztatás” vagy „tápértékjelölés” esetén az alábbi jogszabályok vonatkozásában kell alkalmazni:”

- a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet²;
- az élelmiszerek tápértékjelöléséről szóló 90/496/EGK irányelv³ (a Magyar Élelmiszerkönyv 1-1-90/496 számú előírása az élelmiszerek tápértékjelöléséről);
- az étrend-kiegészítők tápértékjelölése vonatkozásában az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2002/46/EK irányelv⁴.

Ezt az útmutatót általánosságban a vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásáról szóló 1925/2006/EK rendelet⁵, valamint az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet⁶ hatálya alá tartozó élelmisze-

¹ HL L 165. szám, 2004.04.30., 1-141. o.

² HL L 304. szám, 2011.11.22., 18. o.

³ HL L 276. szám, 1990.10.06., 40. o.

⁴ HL L 183. szám, 2002.07.12., 51. o.

⁵ HL L 404. szám, 2006.12.30., 26. o.

⁶ HL L 404. szám, 2006.12.30., 9. o.

rek tápértékjelölése esetén is alkalmazni kell. Az ezekre vonatkozó tűréshatárokkal kapcsolatos iránymutatás az útmutató 3. és 4. pontjában található.

A tagállamok ellenőrző hatóságai mérik az élelmiszerekben lévő tápanyagok és egyéb anyagok mennyiségét. A mérés célja annak ellenőrzése, hogy a mért értékek megfelelnek-e a 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt tápanyag-összetételre vonatkozó állítások, továbbá a rendelethez kapcsolódó végrehajtási rendeletekkel engedélyezett egészségre vonatkozó állítások alkalmazási feltételeiben meghatározott mennyiségeknek. Az ilyen ellenőrzések esetében alkalmazandó tűréshatárokat az útmutató 5. pontja állapítja meg.

A tagállamok ellenőrző hatóságai ellenőrzik a 1925/2006/EK rendelet alapján az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok mennyiségét, hogy megfelelnek-e a tápértékjelölésben feltüntetett tápanyagmennyiségeknek. Az ilyen ellenőrzések esetében alkalmazandó tűréshatárokat az útmutató 5. pontja állapítja meg.

Jelen útmutató nem terjed ki az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok feltüntetett mennyiségére vonatkozó tűréshatárookra, ha azok hozzáadása az 1925/2006/EK rendelet 11. cikke alapján a nemzeti előírások szerint kötelező.

Jelen útmutató nem terjed ki a különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló 2009/39/EK irányelv⁷ (Magyarországon a különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló 36/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet) által szabályozott élelmiszerek esetében feltüntetett értékekre vonatkozó tűréshatárookra sem.

1.2 A jelölésen feltüntetett tápértékek ellenőrzésére vonatkozó jogszabályok

Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 178/2002/EK rendelet⁸ (Általános Élelmiszerjog) 17. cikke kimondja, hogy a tagállamok feladata az élelmiszerre vonatkozó jogszabályok végrehajtása, valamint annak ellenőrzése és érvényesítése, hogy a takarmány- és élelmiszer-vállalkozások a termelés, feldolgozás és forgalmazás minden fázisában betartsák az élelmiszerjog vonatkozó követelményeit. E célból a tagállamok hatósági ellenőrzéseket és a körülményeknek megfelelően egyéb intézkedéseket hozhatnak.

A 882/2004/EK rendelet 3. cikke kimondja, hogy a rendelet célkitűzéseinek megvalósítása érdekében a tagállamoknak rendszeres, kockázatbecslésen alapuló, megfelelő gyakoriságú hatósági ellenőrzést kell végezniük az alábbiak figyelembe vételével:

- az állatokkal, takarmányokkal vagy élelmiszerekkel, takarmány- vagy élelmiszer-vállalkozásokkal, takarmányok vagy élelmiszerek felhasználásával vagy bármely folyamattal, anyaggal, tevékenységgel vagy művelettel összefüggő olyan azonosított kockázatok, amelyek befolyásolhatják a takarmány- vagy élelmiszerbiztonságot, az állatok egészségét vagy jólétét;
- az adott takarmány- vagy élelmiszer-vállalkozásokkal kapcsolatos korábbi tapasztalatok a takarmány- vagy élelmiszerjog vagy az állatok egészségére és jólétére vonatkozó szabályok betartásáról;
- bármely már lefolytatott önellenőrzés megbízhatósága; és
- bármely információ, ami a nem megfelelésre utalhat.

Ugyanilyen gondossággal kell eljárni a hatósági ellenőrzések során az Unión kívülre irányuló export, az Unión belüli forgalomba hozatal és a harmadik országokból történő behozatal esetében is. A tagállamoknak emellett meg kell hozniuk a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy más tagállamokba szállítandó termékeket ugyanolyan gondossággal ellenőrizzék, mint amelyeket saját országukban hoznak forgalomba.

A jelölésen feltüntetett tápértékek ellenőrzése során a fenti általános ellenőrzési előírásokon kívül további három jogszabályt kell figyelembe venni:

⁷ HL L 124. szám, 2009.05.20., 21. o.

⁸ HL L 31. szám, 2002.02.01., 1. o.

- **a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet;**
- **az élelmiszerek tápértékjelöléséről szóló 90/496/EGK irányelv** (a Magyar Élelmiszerkönyv 1-1-90/496 számú előírása az élelmiszerek tápértékjelöléséről);
- **az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2002/46/EK irányelv** (az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESZCSM rendelet).

Az 1169/2011/EU rendeletet 2014. december 13-ától kötelező alkalmazni, ugyanekkor hatályát veszti a 90/496/EGK irányelv, vagyis az élelmiszerek tápértékjelöléséről szóló 1-1-90/496 számú MÉ előírás.

Az egyéb jogszabályok specifikus rendelkezéseinek sérelme nélkül a fenti három jogszabály bármelyikének tápértékjelölésre vonatkozó szabályai az 1924/2006/EK rendeletre, az 1925/2006/EK rendeletre és a 2009/39/EK irányelvre is alkalmazandók.

A 90/496/EGK irányelv és az 1169/2011/EU rendelet szerint az energia- és tápanyagtartalmat olyan „átlagérték”-ként kell feltüntetni a jelölésen, amely az adott élelmiszerben jelenlévő tápanyag mennyiségét legjobban reprezentálja. Figyelembe kell venni azokat a tényezőket is (az élelmiszerek természetes és szezonális változékonysága, fogyasztási szokások, egyéb tényezők), amelyek a tényleges értékektől való esetleges eltérést okozzák. A feltüntetett értékek, az egyedi eseteknek megfelelően átlagértékek a következők alapján:

- a) az élelmiszergyártó által elvégzett analitikai vizsgálat;
- b) a felhasznált összetevők ismert vagy tényleges átlagértékeiből történő számítás;
- c) általánosan megállapított és elfogadott adatokból történő számítás.

2. ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Egy termékben egy adott tápanyag tényleges mennyisége eltérhet a jelölésen feltüntetett értéktől olyan tényezők miatt, mint például az tápérték-adatok forrása (analitikai vizsgálat helyett irodalmi adatokból recept alapján számított értékek), a vizsgálat pontossága, a nyersanyagok változékonysága, a feldolgozás hatása, a tápanyagok stabilitása, valamint a tárolási feltételek és a tárolási idő.

2.1 Tűrőhatárok és az ahhoz kapcsolódó élelmiszerbiztonsági kérdések

Az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminokra és ásványi anyagokra - beleértve az étrend-kiegészítőket - vonatkozó tűrőhatárok megállapításakor élelmiszerbiztonsági szempontokat is figyelembe kell venni.

A vitaminok és ásványi anyagok túlzott mértékű bevitelének lehetnek nemkívánatos hatásai, ezért meg kell állapítani azok élelmiszerekhez adható vagy étrend-kiegészítőben jelen lévő maximális mennyiségét. A vitaminok és ásványi anyagok maximális mennyiségére vonatkozó rendelkezéseket a vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásáról szóló 1925/2006/EK rendelet és az étrend-kiegészítőkről szóló 2002/46/EK irányelv tartalmazza.

A címkén feltüntetett érték tűrőhatár-tartománya meghaladhatja a 1925/2006/EK rendelet, valamint a 2002/46/EK irányelv előírásainak megfelelően uniós szinten harmonizált maximális mennyiséget. Ebben az esetben a maximális mennyiséget kell figyelembe venni a címkén feltüntetett érték tűrőhatár-tartományával szemben, vagyis ez az érték lesz a tűrőhatár maximuma.

Az élelmiszerekben és étrend-kiegészítőben található maximális mennyiségekre vonatkozó harmonizált szabályok hiányában a tagállamok az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34. és 36. cikkével összhangban nemzeti szabályokat állapíthatnak meg. Ebben az esetben a tagállamoknak figyelembe kell venni az 1925/2006/EK rendeletben és a 2002/46/EK irányelvben megállapított kritériumokat is. Amennyiben a címkén feltüntetett érték tűrőhatár-tartománya meghaladja a tagállamok által nemzeti szabályként, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34. és 36. cikkével összhangban megállapított maximális mennyiséget, akkor a tagállamoknak az 1925/2006/EK rendeletben és a 2002/46/EK irányelvben megállapított kritériumok-

kat is követniük kell. Az ilyen kérdések kezelésére ugyanakkor alkalmazható az a nemzeti gyakorlat, amelyet az útmutatóról szóló megállapodás létrejötte előtt alkalmaztak.

Amint a vitaminok és ásványi anyagok élelmiszerekben és étrend-kiegészítőkben megengedett maximális mennyiségére vonatkozóan a harmonizált uniós jogszabályok életbe lépnek, ezt az útmutatót felül kell vizsgálni.

2.2 Megfelelés az eltarthatósági idővel kapcsolatban

A mért értéknek az eltarthatóság teljes időtartama alatt a címkén feltüntetett érték tűréshatár-tartományán belül kell lennie.

2.3 Az útmutató 3. és 5.2 pontjában megadott tűréshatár-tartományok alkalmazása

A tápértékjelölési tűréshatárok fontosak, mivel a természetes ingadozások, valamint az előállításból és tárolásból eredő ingadozások miatt nem lehetséges, hogy az élelmiszerek mindig pontosan a címkén feltüntetett energia- és tápanyag-mennyiségeket tartalmazzák. Az élelmiszerek tápanyagtartalma azonban nem térhet el olyan jelentős mértékben a címkén feltüntetett értékektől, hogy ez az eltérés a fogyasztók megtévesztéséhez vezessen. A feltüntetett értékeknek, az egyedi eseteknek megfelelően, átlagértékeknek kell lenniük a következők alapján:

- a) az élelmiszergyártó által elvégzett analitikai vizsgálat;
- b) a felhasznált összetevők ismert vagy tényleges átlagértékeiből történő számítás; vagy
- c) általánosan megállapított és elfogadott adatokból történő számítás.

Függetlenül attól, hogy a tápértékjelölésben található adatok honnan származnak, az élelmiszer-vállalkozásoknak mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy a tápértékjelölésben található értékek a legnagyobb pontossággal legyenek meghatározva. Ez azt jelenti, hogy a feltüntetett (deklarált) értékek minél jobban közelítsenek az élelmiszer több tételében mért átlagértékéhez és ne essenek kívül a megállapított minimális és maximális tűréshatárokon.

Az olyan tápanyagok esetében, ahol a fogyasztók általában a bevitel csökkentésében érdekeltek (például zsírok, cukrok, só/nátrium), a feltüntetett értékek ne a tűréshatár alsó tartományában legyenek meghatározva, ha a mért vagy számított átlagos érték magasabb lenne, mint a feltüntetett érték.

Ehhez hasonlóan, az olyan tápanyagok esetében, ahol a fogyasztók általában a nagyobb mennyiségek bevitelében érdekeltek, a feltüntetett értékek ne a tűréshatár felső tartományában legyenek meghatározva, ha a mért vagy számított átlagos érték alacsonyabb lenne, mint ez a feltüntetett érték.

2.4 Milyen szempontokat kell figyelembe venni akkor, ha a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán?

Amennyiben a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán, akkor külön vizsgálat során kell eldönteni, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre. A vizsgálat során az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- a) a kérdéses tápanyag,
- b) az eltérés mértéke,
- c) az érintett tápanyagra vonatkozó eltérés jellege (túlbecslés vagy alulbecslés),
- d) a tápanyag természetes nagymértékű változékonysága, beleértve a szezonalitást is,
- e) a tápanyagok különösen gyors bomlása bizonyos élelmiszer-mátrixokban,

- f) a tápanyagok különösen nagy analitikai ingadozása egy adott élelmiszer-mátrixban,
- g) egy termék különösen alacsony homogenitása, ami az adott termékben a tápanyagtartalom különösen nagymértékű ingadozásához vezet, és ez a mintavételi eljárással nem kompenzálható,
- h) a tételből származó minták többségének megfelelése a tűréshatár-tartományon belül, amennyiben ilyen adatok rendelkezésre állnak,
- i) a gyártó által a feltüntetett tápérték megállapítására alkalmazott eljárás érvényessége,
- j) a vállalat önellenőrzésének általános működése,
- k) korábbi problémák vagy korábbi szankciók a vállalattal szemben.

Ezek a szempontok határozzák meg az esetleg szükségesnek ítélt szankciók mértékét is, például hogy részletesebb útmutatásokra, figyelmeztetésre, végrehajtási eljárásra vagy bírságokra van-e szükség.

A gyártóktól kérhető a tűréshatároktól való eltérés indoklása, és a konkrét okok részletezése.

3. AZ ÉLELMISZEREKEN – KIVÉVE ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐKÖN – FELTÜNTETETT TÁPÉRTÉKJELÖLÉSRE VONATKOZÓ TŰRÉSHATÁROK

Az olyan tápanyagokra vonatkozó tápértékjelölésnél, amelyek kapcsán az 1924/2006/EK rendelet szerinti tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állítást tettek, éppúgy mint az 1925/2006/EK rendelet szerint hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok esetében eltérő tűréshatárokat lehet alkalmazni, amelyek az 5. pontban találhatók.

A felsorolt tűréshatár-értékek tartalmazzák a mért értékhez kapcsolódó mérési bizonytalanságot is. Ez azt jelenti, hogy nincs szükség a mérési bizonytalanság további figyelembe vételére annak eldöntéséhez, hogy egy mért érték megfelel-e a feltüntetett értéknek.

1. táblázat: Az élelmiszerekre – kivéve az étrend-kiegészítőket – vonatkozó, a mérési bizonytalanságot is magában foglaló tűréshatárok

	Tűréshatárok élelmiszerek esetében (beleértve a mérési bizonytalanságot is)	
Vitaminok	+50%**	-35%
Ásványi anyagok	+45%	-35%
Szénhidrát, cukrok, fehérje, rost	<10 g / 100 g: 10-40 g / 100 g: >40 g / 100 g:	±2 g ±20% ±8 g
Zsír	<10 g / 100 g: 10-40 g / 100 g: >40 g / 100 g:	±1,5 g ±20% ±8 g
Telített zsírsavak, Egyszeresen telítetlen zsírsavak, Többszörösen telítetlen zsírsavak	<4 g / 100 g: ≥4 g / 100 g:	±0,8 g ±20%
Nátrium	<0,5 g / 100 g: ≥0,5 g / 100 g:	±0,15 g ±20%
Só	<1,25 g / 100 g: ≥1,25 g / 100 g:	±0,375 g ±20%

** folyadékban lévő C-vitamin esetében magasabb felső tűréshatár-értékek is elfogadhatók

1. példa:

- Adott egy élelmiszer, amely tápértékjelölésén 8,5 g cukor szerepel, és nincs állítás a cukortartalomra vonatkozóan.
- A 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint ez 100 g-ra vetítve 8,45-8,54 g cukornak felel meg.
- Alsó tűréshatár meghatározása: az alsó érték (8,45) mínusz a 3. pontban meghatározott cukrokra vonatkozó alsó tűréshatár, ami 2 g. $8,45 - 2 = 6,45$ g/100 g. A 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár alsó határa 6,5 g/100 g lesz.
- Felső tűréshatár meghatározása: a felső érték (8,54) plusz a 3. pontban meghatározott cukrokra vonatkozó felső tűréshatár, ami 2 g. $8,54 + 2 = 10,54$ g/100 g. A 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 11 g/100 g lesz.
- Amennyiben a hatósági ellenőrzés szerint a cukortartalom:
  - a 6,5-11 g/100 g tartományban van, akkor megállapítható, hogy a termék a 3. pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van;
  - a feltüntetett érték (8,5 g) és a tűréshatár felső határa között van, akkor meg kell fontolni a 2.3 pontnak való megfelelés ellenőrzését;
  - amennyiben a mért érték a 6,5-11 g/100 g tartományon kívül esik, akkor a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

4. AZ ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐKBEN LÉVŐ VITAMINOKRA ÉS ÁSVÁNYI ANYAGOKRA VONATKOZÓ TŰRÉSHATÁROK

Az étrend-kiegészítőben lévő vitaminokra és ásványi anyagokra vonatkozó tűréshatár az eltéréseket okozó összes tényező figyelembevételével került megállapításra: a felsorolt tűréshatár-értékek magukban foglalják a mért értékhez kapcsolódó mérési bizonytalanságot is. Ez azt jelenti, hogy nincs szükség a mérési bizonytalanság további figyelembe vételére annak eldöntéséhez, hogy egy mért érték megfelel-e a feltüntetett értéknek.

2. táblázat: Az étrend-kiegészítőkre vonatkozó a mérési bizonytalanságot is magában foglaló tűréshatárok

	Tűréshatárok étrend-kiegészítők esetében (beleértve a mérési bizonytalanságot is)	
Vitaminok	+50%**	-20%
Ásványi anyagok	+45%	-20%

** folyadékban lévő C-vitamin esetében magasabb tűréshatár-értékek is elfogadhatók

2. példa:

- Adott egy étrend-kiegészítő, amely a tápértékjelölés szerint egységenként 125 µg folsavat tartalmaz, és a csomagoláson nem szerepel állítás a folsav tartalmára vonatkozóan. A 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint ez egységenként 124,5-125,4 µg folsavnak felel meg.
- Alsó tűréshatár meghatározása: az alsó érték (124,5) mínusz a 4. pontban meghatározott vitaminokra vonatkozó alsó tűréshatár, ami 20% (a 124,5 20%-a = 24,9). $124,5 - 24,9 = 99,6$ µg/egység és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár alsó határa 99,6 µg/egység lesz.
- Felső tűréshatár meghatározása: a felső érték (125,4) plusz a 4. pontban meghatározott vitaminokra vonatkozó felső tűréshatár, ami 50% (a 125,4 50%-a = 62,7). $125,4 + 62,7 = 188,1$ µg/egység és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 188 µg/egység lesz.
- Amennyiben a hatósági ellenőrzés szerint a folsavtartalom:
  - a 99,6-188 µg/egység tartományon belül van, akkor megállapítható, hogy a termék a 4. pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van; a 99,6-188 µg/egység tartományon kívül esik, akkor a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

5. TÜRÉSHATÁROK ANNAK ELLENŐRZÉSÉHEZ, HOGY A TÁPANYAGOK ÉS EGYÉB ANYAGOK MENNYISÉGE MEGFELEL-E AZ 1924/2006/EK RENDELETBEN MEGÁLLAPÍTOTT MENNYISÉGEKNEK, VALAMINT AZ ÉLELMISZEREKHEZ AZ 1925/2006/EK RENDELET SZERINT HOZZÁADOTT VITAMINOK ÉS ÁSVÁNYI ANYAGOK MENNYISÉGÉNEK

Ez a pont olyan tápanyagokra és egyéb anyagokra vonatkozik:

- amelyekre - az 1924/2006/EK rendelet alapján - tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állítást tettek,
- továbbá amelyek - az 1925/2006/EK rendelet alapján - hozzáadott vitaminokat és ásványi anyagokat tartalmaznak.

A tagállamok ellenőrző hatóságai ellenőrzik azon tápanyagok és egyéb anyagok mennyiségét az élelmiszerekben, amely anyagokra vonatkozóan tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állítást tettek. Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az élelmiszerben található tápanyagok és egyéb anyagok mennyisége megfelel-e az adott állítás alkalmazási feltételeiben meghatározott kritériumoknak.

A tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazási feltételeit az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet melléklete rögzíti, az egészségre vonatkozó állítások alkalmazási feltételeit pedig az egészségre vonatkozó állításokat engedélyező végrehajtási rendelkezések tartalmazzák.

Ilyen tápanyag-mennyiségekre vonatkozó értékek többek között az 1924/2006/EK rendelet mellékletében megadott „zsírszegény” állításnak megfelelő zsírmennyiség, a „forrás” állításnak megfelelő vitamin- vagy ásványi anyag-mennyiség vagy az egészségre vonatkozó állítások alkalmazási feltételeiben a különféle anyagokra megadott mennyiségek. Minden engedélyezett tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítás, az alkalmazási feltételekkel együtt megtalálható a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások uniós nyilvántartásában⁹.

Az 1925/2006/EK rendelettel szabályozott élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok mennyiségére vonatkozóan a tagállamok ellenőrző hatóságai vizsgálják a tápértékjelölésben feltüntetett vitamin- és ásványi anyag mennyiségnek való megfelelést.

Függetlenül attól, hogy az 5.1, 5.2, 5.3 vagy 5.4 pont szerinti rendelkezéseket alkalmazzuk-e, a mennyiségek nem haladhatják meg a vitaminok és ásványi anyagok uniós szinten meghatározott maximális mennyiségét, a 1925/2006/EK rendelet és a 2002/46/EK irányelvnek megfelelően. Az élelmiszerekben és étrendkiegészítőkben található maximális mennyiségekre vonatkozó harmonizált szabályok hiányában a tagállamok az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34. és 36. cikkével összhangban nemzeti szabályokat állapíthatnak meg. Ennek során azonban figyelembe kell venni az 1925/2006/EK rendeletben és a 2002/46/EK irányelvben megállapított kritériumokat is. Amennyiben a címkén feltüntetett érték túréshatár-tartománya meghaladja a tagállamok nemzeti szabályként megállapított maximális mennyiséget, fenntartható az ilyen ügyek kezelésének jelenlegi – az útmutatóról szóló megállapodás előtti – gyakorlata is.

5.1 Olyan tápanyagok vagy egyéb anyagok esetében, amelyekre vonatkozóan állítást tesznek, és a feltüntetett értékek megegyeznek az állítások alkalmazási feltételeiben meghatározott tápanyagok, vagy egyéb anyagok mennyiséggel

vagy

az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok feltüntetett mennyisége megegyezik a vitaminok és ásványi anyagok azon minimális mennyiségével, amelyet a 1925/2006/EK rendelet ír elő

Annak érdekében, hogy a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások a fogyasztókat ne vezessék félre – különösen, ha a feltüntetett táplálkozási és/vagy élettani hatás az adott tápanyag vagy egyéb anyag bizonyos mennyiségével érhető el –, kizárólag a mérési bizonytalanság¹⁰ alkalmazandó, mint túréshatár az állítás alkalmazási feltételeiben meghatározott tápanyagok és egyéb anyagok feltüntetett értékére vonatkozó túréshatár egyik oldalán.

A feltüntetett mennyiségek túréshatárának másik oldalán a mérési bizonytalanságnál szélesebb túréshatár is elfogadható. A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazásának feltételeként a tápanyagok és egyéb anyagok mennyisége lehet minimális vagy maximális.

⁹ <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>

Abban az esetben, ha csak maximális érték van megadva, minimális érték pedig nincs, akkor a maximális oldalon jelentkező eltérések esetében csak a mérési bizonytalanságot kell figyelembe venni, míg a minimális oldalon jelentkező eltérések a 3. táblázatban („a tőrésatár egyik oldala” illetve „a tőrésatár másík oldala” alatt) megadott tőrésatár-tartományon belül elfogadhatók.

Abban az esetben, ha csak minimális érték van megadva, maximális érték pedig nincs, akkor a minimális oldalon jelentkező eltérések esetében csak a mérési bizonytalanságot kell figyelembe venni, míg a maximális oldalon jelentkező eltérések a 3. táblázatban („a tőrésatár egyik oldala” illetve „a tőrésatár másík oldala” alatt) megadott felső tőrésatár-tartományon belül elfogadhatók.

A vitaminok és ásványi anyagok esetében a minimális oldalon jelentkező eltéréseknél kizárólag a mérési bizonytalanságot kell alkalmazni. A maximális oldalon jelentkező eltérések a 3. táblázatban („a tőrésatár egyik oldala” alatt) megadott felső tőrésatár-tartományon belül elfogadhatóak. Az 1925/2006/EK rendelettel szabályozott élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok mennyiségét a tagállamok ellenőrző hatóságai ellenőrzik, hogy megfelel-e a tápértékjelölésben feltüntetett vitamin- és ásványi anyag mennyiségnek... Az alsó oldalon, vagyis az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok feltüntetett értékei alatt csak a mérési bizonytalanságot magában foglaló tőrésatárt kell alkalmazni. A feltüntetett érték felett a feltüntetett értéktől való eltérések a 3. táblázatban („a tőrésatár egyik oldala” alatt) megadott felső tőrésatár-tartományon belül elfogadhatók.

3. táblázat: Az élelmiszerekre és étrend-kiegészítőkre vonatkozó tőrésatárok annak ellenőrzéséhez, hogy a tápanyagok és egyéb anyagok mennyiségei megfelelnek-e az 1924/2006/EK rendeletben megállapított mennyiségeknek, valamint az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok esetében az 1925/2006/EK rendeletben meghatározott mennyiségeknek

	Tőrésatárok élelmiszerek és étrend-kiegészítők esetében	
	A tőrésatár egyik oldala (beleértve a megadott oldalhoz kapcsolódó mérési bizonytalanságot is, + vagy -)	A tőrésatár másík oldala
Vitaminok	+50%**	- mérési bizonytalanság
Ásványi anyagok	+45%	- mérési bizonytalanság
Szénhidrát*, Fehérje*, Rost*	<10 g / 100 g: +4g 10-40 g / 100 g: +40% >40 g / 100 g: +16g	- mérési bizonytalanság - mérési bizonytalanság - mérési bizonytalanság
Cukrok*	<10 g / 100 g: -4g 10-40 g / 100 g: -40% >40 g / 100 g: -16g	+ mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság
Zsír*	<10 g / 100 g: -3 g 10-40 g / 100 g: -40% >40 g / 100 g: -16 g	+ mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság
Telített zsírsavak*	<4 g / 100 g: -1.6 g ≥4g / 100 g: -40%	+ mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság
Egyszeresen telítetlen zsírsavak*, Többszörösen telítetlen zsírsavak*	<4 g / 100 g: +1,6 g ≥4g / 100 g: +40%	- mérési bizonytalanság - mérési bizonytalanság
Nátrium	<0,5 g / 100 g: -0,3 g ≥0,5 g / 100 g: -40%	+ mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság
Só	<1,25 g / 100 g: -0,75 g ≥1,25 g / 100 g: -40%	+ mérési bizonytalanság + mérési bizonytalanság

* Az alcsoportokra nem alkalmazandó

** folyadékban lévő C-vitamin esetében magasabb tőrésatár-értékek is elfogadhatók

3. példa:

- Adott egy élelmiszertermék, amely természetes eredetű C-vitamint nem tartalmaz, de hozzáadott C-vitamint tartalmaz és a „C-vitamin forrás” állítással van ellátva.
- Az állítás alkalmazásának feltétele: a napi referenciabevitel (80 mg) 15%-a / 100 g termék = 12 mg C-vitamin/100 g.
- A termék tápértékjelölése: C-vitamin: 12 mg/100 g
- A 6. pontban ismertetett kerekítési szabályok szerint ez 100 g-ra vetítve 11,5-12,4 mg C-vitaminnak felel meg.

1) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a C-vitamin tartalom 9,6 mg/100 g, a kapcsolódó mérési bizonytalanság $\pm 1,92$ mg/100 g (ennél a vizsgálatnál 20%-os specifikus mérési bizonytalanságot feltételezünk): $9,6 + 1,92 = 11,52$. Megállapítható, hogy a termék az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van.

2) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a C-vitamin tartalom $9,5 \text{ mg} \pm 1,9 \text{ mg}/100 \text{ g}$ (ennél a vizsgálatnál 20%-os specifikus mérési bizonytalanságot feltételezünk): az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint a tápértékjelölés az alsó tűréshatár-tartományon kívül esik. Amennyiben a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán, a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

3) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a C-vitamin tartalom 17 mg/100 g, ami az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint a felső tűréshatár-tartományon belül van. A felső tűréshatár a magasabb érték (ami itt 12,4 mg) plusz a C-vitamin 3. táblázatból vett felső tűréshatára, ami 50%. (A 12,4 mg 50%-a = 6,2) $12,4 + 6,2 = 18,6 \text{ mg}/100 \text{ g}$ és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 19 mg/100 g lesz.

4) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a C-vitamin tartalom 23 mg/100 g, ami az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint kívül esik a felső tűréshatár-tartományon (ld. 3. eset). Amennyiben a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán, a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

4. példa:

- Adott egy élelmiszer „csökkentett zsírtartalmú” állítással; a hasonló termék zsírtartalma 40 g.
- Az állítás alkalmazásának feltétele: egy hasonló termékkel összehasonlítva a zsírtartalom legalább 30%-os csökkentése.
- A termék tápértékjelölése: zsír: 28 g/100 g.
- A 6. pontban ismertetett kerekítési szabályok szerint ez 100 g-ra vetítve 27,5-28,4 g zsírnak felel meg.

1) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a zsírtartalom 29 g/100 g. A kapcsolódó mérési bizonytalanság $\pm 0,87$ g/100 g (ennél a vizsgálatnál $\pm 3\%$ -os specifikus mérési bizonytalanságot feltételezünk). Megállapítható, hogy a termék az 5. pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van, mivel a mért érték mínusz a kapcsolódó mérési bizonytalanság a feltüntetett érték elfogadható tartományán belül van. $29 - 0,87 = 28,13 \text{ g}/100 \text{ g}$ és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 28 g/100 g lesz.

2) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a zsírtartalom $30 \pm 0,9 \text{ g}/100 \text{ g}$ (ennél a vizsgálatnál $\pm 3\%$ -os specifikus mérési bizonytalanságot feltételezünk). A tápértékjelölés kívül esik a felső tűréshatár-tartományon, mivel a mért érték mínusz a kapcsolódó mérési bizonytalanság kívül esik a feltüntetett érték elfogadható tartományán: $30 - 0,9 = 29,1 \text{ g}/100 \text{ g}$ és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 29 g/100 g lesz. Amennyiben a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán, a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

3) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a zsírtartalom 20 g/100 g, ami az 5. pontban megadott kritériumok szerint az alsó tűréshatár-tartományon belül van. Az alsó tűréshatár az alacsonyabb érték (ami itt 27,5 g) mínusz (a 3. táblázatban megadott információk szerint) a 27,5 40%-a, ami 11 g-mal egyenlő. $27,5 - 11 = 16,5 \text{ g}/100 \text{ g}$, kerekítve 17 g/100 g.

4) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a zsírtartalom 16 g/100 g, ami az 5. pontban megadott kritériumok szerint kívül esik az alsó tűréshatár-tartományon (ld. 3. eset). Amennyiben a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán, a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

5.2 Az olyan tápanyagok vagy egyéb anyagok esetében, amelyre vonatkozóan állítást tettek, és ahol a feltüntetett érték olyan mértékben meghaladja az adott állítás alkalmazási feltételeiben megadott minimális mennyiséget, vagy olyan mértékben alatta marad a megadott maximális mennyiségnek, hogy ha (az étrend-kiegészítők kivételével az élelmiszerek esetében) az 1. táblázatban vagy (az étrend-kiegészítők esetében) a 2. táblázatban szereplő tűréshatárokat alkalmazzuk a feltüntetett értékekre, akkor a teljes tűréshatár-tartomány nem lépi túl a tápanyagra és egyéb anyagokra az ilyen állítások alkalmazási feltételeiben megadott mennyiségeket;

vagy

az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok deklarált értéke olyan mértékben haladja meg a vitaminok és ásványi anyagok azon minimális mennyiségét, amelyeknek az 1925/2006/EK rendelet előírásai szerint jelen kell lenniük az élelmiszerben, hogy ha az 1. táblázatban szereplő tűréshatárokat alkalmazzuk a feltüntetett értékekre, akkor a teljes tűréshatár-tartomány nem lépi túl a vitaminok és ásványi anyagok azon minimális mennyiségét, amelyeknek az 1925/2006/EK rendelet előírásai szerint jelen kell lennie az élelmiszerben.

Ebben az esetben az 1. táblázatban az étrend-kiegészítők kivételével az élelmiszerekre megadott tűréshatár-értékeket és a 2. táblázatban az étrend-kiegészítőkre megadott tűréshatár-értékeket kell alkalmazni.

5. példa:

- Adott egy élelmiszertermék hozzáadott C-vitaminnal, állítás nélkül.
- A C-vitamin biztosítandó minimális mennyisége 100 g termékben: a napi referenciabevitel 15%-a ($80 \text{ mg} / 100 \text{ g} = 12 \text{ mg C-vitamin}/100 \text{ g}$).
- A termék tápértékjelölése: C-vitamin: 24 mg/100 g.
- A 6. pontban ismertetett kerekítési szabályok szerint ez 100 g-ra vetítve 23,5-24,4 mg C-vitaminnak felel meg.
- Amennyiben a C-vitamin 1. táblázatban szereplő tűréshatárait (-35% + 50%) alkalmazzuk, akkor az alacsonyabb tűréshatárt fog eredményezni: az alsó érték (23,5) mínusz 35%; (a 23,5 35%-a = 8,225 mg) = 15,275 mg/100 g és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár alsó határa 15 mg/100 g lesz. Ez az érték nagyobb, mint a termékben szükséges minimális mennyiség (12 mg/100 g), így az 5.2 pontban kifejtett rendelkezéseket és az 1. táblázatban szereplő tűréshatárokat kell alkalmazni.
- Felső tűréshatár meghatározása: a felső érték (24,4) plusz a C-vitaminra vonatkozó felső tűréshatár a 3. pont 1. táblázatából, ami 50%; (a 24,4 50%-a = 12,2 mg) = 36,6 mg/100 g és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 37 mg/100 g lesz.
- Amennyiben a hatósági ellenőrzés alapján a C-vitamin tartalom:
  - a 15-37 mg/100 g tartományban van, akkor megállapítható, hogy a termék a 5.2 pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van;
  - a feltüntetett érték és az alsó tűréshatár-tartomány között van, akkor meg kell fontolni a 2.3 pontnak való megfelelés ellenőrzését;
  - a 15-37 mg/100 g tartományon kívül esik, akkor a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

5.3 Az olyan tápanyagok vagy egyéb anyagok esetében, amelyre vonatkozóan állítást tettek, és a feltüntetett értékek olyan mértékben meghaladják az adott állítások alkalmazási feltételeiben megadott minimális mennyiségeket vagy olyan mértékben alatta maradnak a megadott maximális mennyiségeknek, hogy ha (az étrend-kiegészítők kivételével az élelmiszerek esetében) az 1. táblázatban vagy (az étrend-kiegészítők esetében) a 2. táblázatban szereplő tűréshatárokat alkalmazzuk a feltüntetett értékekre, akkor a teljes tűréshatár-tartomány túllépi a tápanyagra és egyéb anyagokra az ilyen állítások alkalmazási feltételeiben megadott mennyiségeket

vagy

az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok deklarál értéke olyan mértékben haladja meg a vitaminok és ásványi anyagok azon minimális mennyiségét, amelyeknek az 1925/2006/EK rendelet előírásai szerint jelen kell lenniük az élelmiszerben, hogy ha az 1. táblázatban szereplő tűréshatárokat alkalmazzuk a feltüntetett értékekre, akkor a teljes tűréshatár-tartomány túllépi a vitaminok és ásványi anyagok azon minimális mennyiségét, amelyeknek az 1925/2006/EK rendelet előírásai szerint jelen kell lenniük az élelmiszerben

Ebben az esetben, ha a tápanyagok vagy egyéb anyagok tekintetében tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állítást tettek, a 3. táblázatban „a tűréshatár egyik oldala” alatt megadott teljes nagyságú tűréshatár-tartományt kell alkalmazni azon tápanyagok vagy egyéb anyagok minimális vagy maximális mennyiségére, amelyekre az állítás vonatkozik, ahogy az az adott állítások alkalmazási feltételeiben szerepel.

Az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminok és ásványi anyagok esetében az 1925/2006/EK rendelet előírásai alapján, a 3. táblázatban „a tűréshatár egyik oldala” alatt megadott teljes nagyságú tűréshatár-tartományt kell alkalmazni a vitaminok és ásványi anyagok azon minimális mennyiségére, amelyeknek az 1925/2006/EK rendelet előírásai szerint az élelmiszerben jelen kell lennie.

Az 5.3 pontban ismertetett tűréshatár-tartomány magában foglalja a mért értékhez kapcsolódó mérési bizonytalanságot is. A továbbiakban tehát nincs szükség a mérési bizonytalanság figyelembe vételére annak eldöntéséhez, hogy egy mért érték megfelel-e a feltüntetett értéknek.

6. példa:

- Adott egy szilárd élelmiszer „alacsony cukortartalmú” állítással.
- Az állítás alkalmazásának feltétele: maximum 5 g cukor/100 g termék.
- A termék tápértékjelölése: cukrok: 4,1 g/100 g.
- A 6. pontban ismertetett kerekítési szabályok szerint ez 100 g-ra vetítve 4,05-4,14 g cukornak felel meg.
- Amennyiben a cukrok 1. táblázatban szereplő tűréshatárait (± 2 g) alkalmazzuk, az magasabb tűréshatárt eredményez: a felső érték (4,14) plusz 2 g = 6,14 g/100 g és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 6,1 g/100 g lesz. Az 1. táblázatban szereplő tűréshatár-tartomány túllépi az állítás alkalmazási feltételei szerinti 5 g cukor/100 g-nak megfelelő maximális mennyiséget. Ezek alapján az 5.3 pontban kifejtett rendelkezéseket kell alkalmazni. Az állítás alkalmazási feltételeiben megadott maximális cukormennyiségekre (5 g) vonatkozóan a 3. táblázat szerinti tűréshatár egyik oldalán megadott teljes nagyságot (-4 g) kell alkalmazni. A 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 5,0 g, alsó határa pedig 1,0 g lesz.
- Amennyiben a hatósági ellenőrzés alapján a cukortartalom:
  - az 1,0-5,0 g/100 g tartományban van, akkor megállapítható, hogy a termék az 5.3 pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van;
  - az 1,0-5,0 g/100 g tartományon kívül esik, ekkor a 2.4 pontban megadott szempontok szerint kell eljárni.

5.4 A tápanyagok vagy egyéb anyagok tekintetében olyan állítást tesznek, amely szerint a mennyiség meghaladja az ilyen állítások alkalmazási feltételeiben megadott minimális mennyiségeket vagy a maximális mennyiségek alatt marad

Annak biztosítására, hogy a fogyasztókat ne vezessék félre a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások, ebben az esetben az 5.1 pont rendelkezéseit kell alkalmazni.

7. példa:

- Adott egy élelmiszer „rostokban gazdag 100 g-ra vetítve 12 g rostot tartalmaz” állítással, 100 kcal-ra vetítve csak 2 g rostot tartalmaz.
- Az állítás alkalmazási feltételei: minimum 6 g rost/100 g.
- A termék tápértékjelölése: rost: 12 g/100 g.

- A 6. pontban ismertetett kerekítési szabályok szerint ez 100 g-ra vetítve 11,5-12,4 g rostnak felel meg
- Az állításban olyan mennyiségű rost van megadva, ami meghaladja az ilyen állítás alkalmazási feltételeiben megadott minimális mennyiséget (6 g/100 g). Ebben az esetben az 5.1 pontot kell alkalmazni.

1) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a rosttartalom 9,6 g/100 g, a kapcsolódó mérési bizonytalanság $\pm 1,92$ g/100 g (ennél a vizsgálatnál 20%-os specifikus mérési bizonytalanságot feltételezünk), $9,6 + 1,92 = 11,52$ g. A mérési bizonytalanság lehet a magyarázat arra, hogy a mért érték a feltüntetett érték alatt marad. Megállapítható, hogy a termék az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint a tűréshatár-tartományon belül van.

2) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a rosttartalom $8,1 \text{ g} \pm 1,62 \text{ g/100 g}$ (ennél a vizsgálatnál 20%-os specifikus mérési bizonytalanságot feltételezünk), $8,1 + 1,62 = 9,72$ g. Az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint a tápértékjelölés az alsó tűréshatár-tartományon kívül esik. Ebben az esetben a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

3) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a rosttartalom 14,5 g/100 g, ami az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint a felső tűréshatár-tartományon belül van. A felső tűréshatár a magasabb érték (ami itt 12,4 mg) plusz a rost 3. táblázatból vett felső tűréshatára, ami +40%; (a 12,4 40%-a = 4,96). $12,4 + 4,96 = 17,36$ g/100 g és a 6. pontban ismertetett kerekítési útmutató szerint a tűréshatár felső határa 17 g/100 g lesz.

4) eset: A hatósági ellenőrzés alapján a rosttartalom 18,1 g/100 g, ami az 5.1 pontban megadott kritériumok szerint kívül esik a felső tűréshatár-tartományon (ld. 3. eset). Amennyiben a mért érték kívül esik a feltüntetett érték tűréshatárán, a 2.4 pontban megadott szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

6. KERÉKÍTÉSI ÚTMUTATÓ AZ ÉLELMISZEREK TÁPÉRTÉKJELÖLÉSÉHEZ

A kerekítési útmutatások – ezen belül a megjelenítendő számjegyek vagy a tizedesvessző utáni számjegyek száma – is azok közé a tényezők közé tartoznak, amelyeket a tűréshatárok megállapításakor figyelembe kell venni. A deklarált érték kerekítésére vonatkozó útmutatót figyelembe kell venni, amikor megbecsüljük, hogy az ellenőrző hatóság által végzett vizsgálat során meghatározott érték a tűréshatárokon belül van-e.

A kerekítési útmutató szerint, ha a fehérjére feltüntetett érték például 12 g (és nem tesznek állítást a fehérjére vonatkozóan), akkor ez az érték számításból vagy analitikai vizsgálatból származó, 12,4 g és 11,5 g közötti értéket jelenthet.

- A feltüntetett értékre kerekíthető értékek felső és alsó határait a tűréshatár ráhagyásait kell alkalmazni, mely ebben a példában 12,4 g- és 11,5 g.
- Ebben az esetben a 3. pontban meghatározott tűréshatár $\pm 20\%$ lenne, ami a felső oldalon biztosít tűréshatárt: 12,4 g plusz 20%-kal számítva összesen 14,88 g, amit 15 g-ra kerekítünk.
- Ha a vizsgálat során 15 g mennyiséget találnak, akkor úgy kell tekinteni, hogy a tűréshatáron belül van, ha 16 g-ot találtak, akkor nem.

A kerekítési szabályok egy másik szempontja a tápanyagok azon mennyisége, ami elhanyagolhatónak tekinthető az élelmiszerben. Az elhanyagolható mennyiség - a 4. táblázat alapján - „0” vagy „<x g” formátumban tüntethető fel. A táblázat egyben tartalmazza az „x” értékét az adott tápanyagokra vonatkozóan. Alkalmazható továbbá az „elhanyagolható mennyiségben tartalmaz” jelölés is.

4. táblázat: Kerekítési útmutatások az élelmiszerek tápértékjelölésén feltüntetett tápanyag-összetétellel kapcsolatos tájékoztatáshoz

Tápanyag	Mennyiség	Kerekítés
Energia		a legközelebbi 1 kJ/kcal-ra (tizedesek nélkül)
Zsír*, szénhidrát*, cukrok*, fehérje*, rost*, poliolok*, keményítő*	≥10 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 1 g-ra (tizedesek nélkül)
	<10 g és >0.5 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 0,1 g-ra
	nincs jelen kimutatható mennyiség vagy a koncentráció <0.5 g / 100 g vagy ml	„0 g” vagy „<0,5 g” tüntethető fel
Telített zsírsavak*, Egyszeresen telítetlen zsírsavak*, Többszörösen telítetlen zsírsavak*	≥10 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 1 g-ra (tizedesek nélkül)
	<10 és >0,1 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 0,1 g-ra
	nincs jelen kimutatható mennyiség vagy a koncentráció <0,1 g / 100 g vagy ml	„0 g” vagy „<0,1 g” tüntethető fel
Nátrium	≥1 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 0,1 g-ra
	<1 g és >0,005 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 0,01 g-ra
	nincs jelen kimutatható mennyiség vagy a koncentráció ≤0,005 g / 100 g vagy ml	„0 g” vagy „<0,005 g” tüntethető fel
Só	≥1 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 0,1 g-ra
	<1 g és >0,0125 g / 100 g vagy ml	a legközelebbi 0,01 g-ra
	nincs jelen kimutatható mennyiség vagy a koncentráció ≤0,0125 g / 100 g vagy ml	„0 g” vagy „<0,01 g” tüntethető fel
Vitaminok és ásványi anyagok	A-vitamin, folsav, klorid, kalcium, foszfor, magnézium, jód, kálium	3 szignifikáns számjegy
	Minden egyéb vitamin és ásványi anyag	2 szignifikáns számjegy

* Az alcsoportokra nem alkalmazandó